

27 באוקטובר 2022

לכבוד
מר יאיר לפיד
ראש הממשלה
pmoh@pmo.gov.il
שלום רב,

הנדון: מיסוד הפרות הסטטוס קוו במתחם הר הבית:

שילוט חדש בכניסה למעלה המוגרבים, המתייחס לכניסת יהודים ככניסה למקום פולחן

סימוכין: מכתבנו לקראת חגי תשרי, 6 בספטמבר 2022

מכתבנו אחרי ראש השנה, 3 באוקטובר 2022

מכתבנו בחול המועד סוכות, 13 באוקטובר 2022

מיד אחרי סוכות נמסרה הצהרתך כי ישראל מחויבת לסטטוס קוו: חופש פולחן למוסלמים באל אקצה, ואילו ליהודים זכויות ביקור בלבד במתחם: "לגבי (מסגד) אל-אקצה הגדרתי בכל במה אפשרית. אנחנו לא משנים את הסטטוס קוו באל-אקצה, ואנחנו נדאג לחופש הפולחן של מוסלמים באל-אקצה... חובתנו כממשלה לאפשר חופש פולחן לכל מוסלמי שרוצה לבא להתפלל באל-אקצה ואנחנו נשמור על זה... אנחנו מאפשרים עליית יהודים. אנחנו לא מאפשרים תפילות יהודים על הר הבית...".¹

אלא שכפי שהדגמנו במכתבינו שבסימוכין, בניגוד לדבריך הנכוחים לא רק שתפילות יהודים מתקיימות במתחם בחסות המשטרה, אלא שבמהלך חגי תשרי האחרונים, חלה קפיצת מדרגה חמורה ומדאיגה ביותר.

לכן אנו פונים אליך שוב.

1. כפי שתיעדנו בביקורים שלנו בהר הבית/חרם א-שריף, בחגי תשרי האחרונים המשטרה הציבה שלטים חדשים ובולטים בעמדת הבידוק המשטרתי ובמבואת ההמתנה שבכניסה למעלה המוגרבים, שם מתאספים מבקרים יהודים לפני כניסתם אל הר הבית/חרם א-שריף. שלטים אלו מציגים בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים את הכניסה של יהודים למתחם ככניסה למטרות פולחן דתי, ולא כביקור בלבד.

ואלו שניים מהשלטים החדשים:

הרכבים 9
ת.ד. 52113
ירושלים 9152101

9 Harecavim St.
P.O. Box 52113
Jerusalem 9152101

טל. Tel.
+972-2-6222858
פקס Fax.
+972-2-6233696

www.ir-amim.org.il
aviv@ir-amim.org.il

¹ דלית הלוי "יאיר לפיד: 'נשמור על זכות הפולחן המוסלמי באל-אקצה, לא נאפשר תפילות יהודים בהר הבית'", ערוץ 7 18 באוקטובר 2022

עיר עמים מודה לארגונים, המדינות והאנשים התומכים בפעילותה למען עתיד מוסכם והוגן לירושלים. עיקר המימון מקורו בישויות מדיניות זרות, כמפורסם באתר רשם העמותות. לתמיכה בעיר עמים לחצו כאן

2. שלטים אלו נבחרו ונוצרו בידי תנועות המקדש וברור כי הם מעצבים את המשמעות והחוויה של כניסת מבקרים להר. התוכן של השלטים מהווה הצהרה פומבית שכניסת יהודים להר אינה בגדר ביקור בלבד כמתחייב מהסטטוס קוו אלא נעשית כאקט של פולחן דת. הצבתם במתחם שהוא כבר בחסות המשטרה מעידה על הידוק בשיתוף הפעולה בין המשטרה לתנועות המקדש ומהווה גם מעין הצהרה פומבית של ישראל בדבר מעמד זה.

3. הצבת שלטים חדשים אלו נעשית לאחר שבתשעה באב השנה (ה-18 ביולי 2022) עקרו פעילי מקדש את שלט המתכת שהיה שם משך עשרות שנים קודם מטעם הרבנות הראשית לפני עמדת הבידוק המשטרתית. שלט זה נשא כיתוב המזהיר שמפני קדושת הר הבית אסור להיכנס אליו.

השוטרים והמאבטחים הרבים המוצבים במקום לא מנעו את עקירת השלט וגם לא עצרו את מי שהשחיתו אותו.

למעלה משלושה חודשים מאז שהשלט נעקר וגם אחרי מכתבנו הקודם מספטמבר שבסימוכין, השלט לא הוחזר למקומו.

בניגוד גמור לשלט המקורי של הרבנות הראשית, השלט כעת (תמונה ימין לעיל) נושא כיתוב אשר לא רק מברך את הבאים להר הבית אלא **מעודד יהודים להתפלל בהר**. השלט נושא טקסט בשם מספר רבנים הקוראים ליהודים לבקר בהר הבית שהוא "המקום שבו נשמעת התפילה ביותר" כנוסח הכתוב. השלט גם נושא בראשו ובמרכזו הכיתוב "מנהלת עולי הר הבית מברכת את העולים לרגל... שיתקבלו תפילותיכם לטובה".

4. מעבר לאמירות המפורשות, גם הכיתוב בשמה של "מנהלת הר הבית" מייצר את הרושם כאילו ניתן בשמו של גוף רשמי. אלא ש"מנהלת הר הבית" היא כינוי שהעניקה לעצמה התארגנות חסרת מעמד של נציגים של כמה ארגוני מקדש קיצוניים.

5. גם **עיצובה של המבואה שבה ממתנים יהודים לפני כניסתם אל מעלה המוגרבים המכניס אותם אל הר הבית/חרם א-שריף, לאחר הבידוק המשטרתית, שונה לחלוטין**. עד לפני מספר שבועות היה מדובר בעיצוב פונקציונאלי (מעט מקומות ישיבה, ברזי שתיה ושטח מוצל לממתנים). כעת נתלו במבואה זו מספר כרזות אשר מכריזות בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שהכניסה להר היא פעולה של פולחן דתי.

6. כרזה אחת (תמונה שמאל לעיל) משתרעת על פני קיר שלם במבואה ויש בה שלושה חלקים: ציור של אש התמיד, פרק פ"ד מספר תהילים אשר אחת המסורות מייחסת את תוכנו לעולי הרגל אל בית המקדש, ו"כללי העליה על פי ההלכה" אל הר הבית ובהם מספר ציוויים דתיים.
7. כרזה שניה מציינת שהמבקרים בהר נמצאים ב"שער הלל". הלל אריאל, ילדה תושבת קרית ארבע, נרצחה בידי פלסטיני בשנת 2016. הוריה של אריאל – עמיחי ורינה אריאל - הם פעילי מקדש ומאז רציחתה תנועות המקדש החלו לכנות את שער המוגרבים בשם שער הלל. כעת המשטרה מאפשרת להם להציג שם זה כאילו הוא השם הרשמי של הכניסה.

8. במבואה מוצב כיום דגם גדול של בית המקדש. בסמוך לדגם, תלוי תצלום אוויר גדול מימדים המציג את הר הבית/חרם א-שריף כפי שהוא נראה כיום ביחד עם שרידים מתקופת המקדש שלכאורה נמצאים בו. התצלום אף עבר עיבוד המטשטש את כיפת הסלע ומשרטט על גביה את המיקום המשוער של בית המקדש.
9. לא למותר לציין שפעילי המקדש מרבים לכנות את כיפת הסלע "שיקוף" שאותו יש להרוס. תנועות המקדש שותפות לקריאה לבנות את בית המקדש במקום כיפת הסלע ופעיליהן מצהירים שהם פועלים כדי לממש מטרה זו.

10. השילוט החדש מגיע על רקע שורה של פעולות בעייתיות של המשטרה והממשלה המפרות את הסטטוס קוו בהר הבית/חרם א-שריף לקראת ובמהלך חגי תשרי, כפי שפורט ארוכות גם במכתבינו שבסימוכין. בין השאר מדובר על קיום יומימי וגלוי של תפילות של קבוצות יהודיות בהר, חוסר הקפדה של המשטרה אשר בשלו התאפשר שוב ושוב לפעילי מקדש לתקוע בשופר ולברך על לולבים בהר, והצהרות של פיקוד המשטרה הבכיר בדבר שיתוף פעולה עם נציגים של תנועות המקדש הפועלים תחת השם המטעה "מינהלת הר הבית". לפעולות אלו יש להוסיף את החזרת השימוש בהגבלות קולקטיביות על כניסת מוסלמים אל ההר.

לאור כל אלה, נדמה כי לא יהיה זה מרחיק לכת לומר שכל הפעולות הללו יכולות להעיד על החלטה של ישראל לייצר "סטטוס קוו חדש" אשר תפילת יהודים בהר כלולה בו.

על הממשלה לפעול כדי להחזיר את המצב בהר לקדמותו ולעמוד במחויבויות שלה לסטטוס קוו. לאור הפער ההולך וגדל בין דברי ראש הממשלה ושריו לבין המציאות בשטח לא די בהצהרות בכדי לתקן את הנזקים שנעשו. נדרשות פעולות אמיתיות במטרה שהמשטרה תפעל כמתחייב, ההתנהלות בהר תהיה כנדרש על פי הסטטוס קוו ויופחת חוסר האמון של גורמים מוסלמים וערביים בכוונותיה של ישראל ביחס להר:

א. יש להסיר את השילוט החדש. על המשטרה להשיב את מראה הכניסה למעלה המוגרבים לקדמותו. בפרט אין מקום לשילוט אשר מעודד תפילת יהודים או מעניק נופך דתי לביקורם של

לא מוסלמים בהר. כל השילוט בכניסה למעלה המוגרבים צריך להיות שילוט של רשויות המדינה ואין להתיר שילוט של גורמים פרטיים ובוודאי לא של תנועות המקדש.

ב. יש להפסיק את התיאום בין המשטרה לבין תנועות המקדש. החלטות המשטרה צריכות להיעשות כשהסטטוס קוו והצורך לחזק אותו מנחות אותה. בשנים האחרונות ניכר שהמשטרה פועלת מתוך מטרה הפוכה ועל הדרג המדיני לדרוש שדבר זה ייפסק.

ג. יש לאסור את השימוש בהגבלות קולקטיביות על כניסת מוסלמים אל הר הבית/חרם א-שריף זולת במקרים יוצאי דופן ביותר. בוודאי שאין להשתמש באמצעי זה יום אחרי יום לרגל חגים יהודים או לאורך תקופה ארוכה במקביל ובשביל הכנסה של המוני יהודים להר. על הממשלה להגדיר צורת התנהלות זו כמנוגדת לרוח הסטטוס קוו ולפיכך כלא קבילה.

ד. יש לעצור באופן נחרץ תפילת יהודים בהר. המצב המתמשך של שוטרים העומדים לצד קבוצות של יהודים ומאפשרים להם להתפלל דקות ארוכות צריך להיפסק. בוודאי שאין לאפשר פעולות אחרות של פולחן יהודי דתי.

ה. אם גודלן של הקבוצות היהודיות הנכנסות להר אינן מאפשרות למשטרה למנוע הפרות חוזרות ונשנות של הסטטוס קוו הרי שלאור ההתרסה של פעילי מקדש על המשטרה להגביל את גודלן.

נודה לתגובתך בהקדם. וכקודם, אנחנו שבים ומציעים פגישה עמך להבהרה עוד של ההתנהלות היום במתחם ושל השלכותיו הקשות.

בכבוד רב,

אביב טטרסקי, מקדם מדיניות עמותת עיר עמים

דוא"ל aviv@ir-amim.org.il

העתקים: שרות, שרים, חברות וחברי כנסת